

Vierhouten, Elspeterbosweg 177

Buitenplaats Noorderheide

F.A. Eschauzier 1939 Rijksmonument

Aan de rand van de Noorderheide, een natuurgebied tussen Vierhouten en Elspeet, heeft de Rotterdamse zakenman Daniël George van Beuningen (1877-1955) in 1939 een schitterend buitenhuis laten bouwen. D.G. van Beuningen was niet alleen een succesvol zakenman, maar ook een groot kunstverzamelaar. Hij verzamelde vooral laat-vijftiende- en vroeg-zestiende-eeuwse kunst uit de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden en bracht een der grootste privécollecties van Nederland bijeen. Op zijn landgoed Noorderheide leidde hij graag bezoekers rond door zijn huis dat van de vestibule tot aan de slaapkamers vol hing met kostbare schilderijen. Al tijdens zijn leven deed hij regelmatig schenkingen aan het Rotterdamse Museum Boijmans of gaf hij werken in bruikleen. Na zijn dood liet hij zijn verzameling na aan zijn kinderen die de collectie in 1958 aan de gemeente Rotterdam aanboden op voorwaarde dat deze de successierechten zou betalen. Uit dankbaarheid werd de naam van het museum toen veranderd in Museum Boijmans van Beuningen.

Het landhuis Noorderheide werd gebouwd naar ontwerp van architect Frits Adolf Eschauzier (1889-1957). Eschauzier is vooral bekend geworden als architect van landhuizen, maar hij ontwierp bijvoorbeeld ook het kantoor van de Amstelbrouwerij in Amsterdam en het scheepsinterieur voor de passagiersschepen Willem Ruys en Nieuw Amsterdam.

Noorderheide verkeert in vrijwel oorspronkelijke staat. Het huis is gebouwd op een samengesteld grondplan, afgeleid van het uit Engeland afkomstige zogenoemde *north-corridorplan*. De woonvertrekken en de dienstruimten zijn gegroepeerd rond een binnenhof. Een afzonderlijke vleugel bevat de jachtkamer en een ruime garage. Het pand bestaat uit één bouwlaag en een zolder. De vier rond de binnenplaats gelegen vleugels van het hoofdgebouw zijn voorzien van zadeldaken. Het schilddak van de garagevleugel sluit daar op een vloeiende manier op aan. De daken zijn gedekt met rode leipannen en hebben op zandstenen platen rustende dakoverstekken.

Op de nokeinden van de daken van de noord- en de zuidgevel staan hoge gemetselde schoorstenen. Op de nok van de entreevleugel (noord) staat een klein klokkentorentje.

Op verzoek van de opdrachtgever zijn overwegend materialen toegepast die weinig of geen onderhoud vragen. De buitengevels zijn opgetrokken in rode baksteen en hebben een hoge plint van Ettringer tufsteen. De aan de binnenplaats grenzende gevels zijn uitgevoerd in gele baksteen, verlevendigd met kalkzandstenen speklagen. De binnenplaats is belegd met keien. De goten zijn uitgevoerd in koper en voorzien van enige monogrammen. Ramen en deuren zijn overwegend in brons uitgevoerd. Alleen de garagedeuren zijn van blank eikenhout. De ramen zijn veelal voorzien van glas-in-loodramen.

De noordvleugel bevat de entree met een dubbele, in glas en brons uitgevoerde deur. Drie treden geven toegang tot een met tufsteen beklede en omlijste portiek. Boven de ingang is een beeldhouwwerk van H. Richters aangebracht dat een vrouwenfiguur met twee herten voorstelt. Aan weerszijden hangt een lantaarn. Het gevelvlak is sober in vormgeving. Een speels element is de kleine, als zogenoemde *bay window* uitgevoerde erker. In de achtergevel zijn twee forse puien aangebracht die zo zijn geconstrueerd dat deze in de kelder kunnen schuiven, waardoor men zowel vanuit de woonkamer als de eetkamer zo het terras kan betreden.

Ook het interieur van het landhuis is rijk uitgevoerd. Er zijn nog diverse fraaie schoorsteenmantels aanwezig, waarvan er een met een sculptuur van beeldhouwer H. Richters en in de vestibule een vloer met marmeren intarsia.

